

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 12 / Telefon 2440 in 2455
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglas po opisku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čkovni račun št. 11.400

Nemčija in razorožitvena konferenca

TAJNO OBOROŽEVANJE MIMO MIROVNIH POGODB.

Po zaključku lozanske reparacijske konference je izjavil nemški državni kancelar von Papen, da bo Nemčija po ureditvi vprašanja reparacij posvetila vso pažnjo v zunanji politiki borbi za popolno priznanje političnih pravic. In ko se je nekaj dni kasneje sprejemala na ženevski razorožitveni konferenci takozvana Beneševa resolucija, je nemška delegacija napela vse sile, da bi uveljavila svojo voljo. Ko je ni mogla, je skupaj s sovjetsko Rusijo glasovala proti resoluciji. Vodja delegacije Nadolny je pa izjavil, da Nemčija pri nadaljevanju razorožitvene konference v jeseni sploh ne bo več sodelovala, če se ji ne zagotovijo enake pravice in dolžnosti kakor ostalim državam. To, česar ni mogla doseči v Lozani, je torej skušala uveljaviti v Ženevi: izsiliti razpravo o reviziji mirovnih pogodb! Nemčija hoče tako uveljaviti besede, ki jih je nedavno napisala »Kreuz Zeitung«, glasnica Hindenburgova: »Lozana ni zaključek, ampak šele začetek velike borbe!«

Doživeli smo tako paradoks, da se je na konferenci, ki je bila namenjena vzpostavitvi miru in zaupanja med narodi, zahtevalo nič več in nič manj kakor to, da se sprejmejo sklepi, ki bi mir in zaupanje še bolj ogrozili kakor sta ogrožena sedaj. Že meseca julija l. 1930. je zahteval general von Seeckt v svojem delu o državni obrambi obligatorično vojaško službo in stalno vojsko 200.000 mož. Meseca novembra istega leta je izjavila Hitlerjeva stranka potrebno po ustanovitvi vojske, ki bi štela milijon mož. Februarja l. 1931. je naglasil minister Treviran us, da je za Nemčijo eksistenčne važnosti, da doseže svobodo oboroževanja. Isto tezo je pa zastopal tudi general Gröner in državnozborna komisija za zunanje zadeve jo je meseca maja letos spravila tudi pred ple-num. Kontinuiteta je torej tu dovolj jasna.

Omejitev oboroževanja Nemčije rezultira iz klavzul vojaškega, pomorskega in letalskega dela versajske mirovne pogodbe od 28. junija l. 1919. Pred temi klavzulami je rečeno, da se Nemčija obvezuje držati se striktno onega, kar je stipulirano, da bi se tako sčasoma omogočila splošna razorožitev, odnosno omejitev oboroževanja. Po teh klavzulah je določeno, da sme imeti Nemčija največ 100.000 mož pehote s 4000 častniki, določeno pa je podrobno tudi, koliko sme imeti municije in orožja, civilnega letalstva, policije, ladij itd. Njena vojna morarica sme imeti n. pr. le 6 križark, 6 malih križark, 12 rušilcev in 12 torpedovk. Nemčija se pa teh klavzul ni držala.

Ja in je v zadnjih letih tajno storila mnogo, kar ne bo moglo več dolgo ostati prikrito in bo, ko bo splošno znano, povzročilo velik mednarodni škandal. Enakost oboroževanja zato Nemčiji ni potrebna za to, da bi se pričela oboroževati, ampak zato, da bi opravičila stvarno oborožitev, katero je že dosegla, a formalno utajila.

Še nedavno je stavila v francoskem senatu komisija za zunanje zadeve predsedniku interpelacijo, s katero je hotela še pravočasno opozoriti francosko vlado na naglo oboroževanje Nemčije, ki nasprotuje mirovnim pogodbam in ogroža mednarodno varnost. To opozorilo pa seveda ni bilo potrebno. Herriot je prejel od svojega prednika Tardieuja debeli zvežen spis o tajnem nemškem oboroževanju in v tem zvežnju je gotovo veliko zanimivih in presenetljivih dokumentov, na katere je Herriot mislil, ko je v Ženevi ponovno postavil varnost pred razorožitev. Nedavno je Nemčija predložila Društvu narodov svoj vojni kontingent v skladu z mirovnimi pogodbami, toda nemška vojska je dejansko mnogo večja. Regularne in policijske čete štejejo preko 180.000 mož. Hitlerjevi in slični oddelki zasebne vojske, obnovljeni meseca junija pa vsaj preko 500.000 mož. Računa se, da je sedaj v Nemčiji vojaško izvežbanih najmanj milijon mladih ljudi. Da bi se ta vojska lahko tudi oborožila, delajo nemške tovarne za orožje in municijo noč in dan.

Po zanesljivih podatkih obratuje sedaj v Nemčiji 65 tovarnen za orožje in municijo, osem sličnih nemških tovarnen pa obratuje v Švici, Holandiji in na Švedskem. Te tovarne izdelujejo vojni material, strelivo, kemijske potrebščine, letala itd. Nedavno je nemško produkcijsko letal inšpiciral celo italijanski letalski minister Italo Balbo. Pripravljajo se pa tudi načrti in poskusi za mobilizacijo. Nadalje tudi ne smemo pozabiti, da ima Nemčija najmanj 3 milijone bivših bojevnikov in 3 milijone sportnikov, ki se vsaj napol vojaško izvežbanj. Francoski popolkovnik Rebourt je izdal nedavno knjigo, v kateri dokazuje, da se Nemčija niti stvarno niti moralno ni razorožila. Vsi njeni povojni proračuni so kamufilirani in omogočajo tajno fabrikacijo orožja. Rebourt trdi, da troši Nemčija za vojni material dvainpolkrat več nego Francija. Po vsem tem je torej povsem razumljivo, da Francija v Ženevi ni mogla nasesti »razorožitvi«, kakršno so predlagale Nemčija, Italija, Rusija in slične države in da se na konferenci ni doseglo več kakor se je.

Maniu ministrski predsednik

NA KRALJEVO INTERVENCIJO SE JE MANIU VDAL IN SPREJEL MANDAT. NOVA VLADA BO SESTAVLJENA NAJBREŽE ŽE DANES.

BUKAREŠT, 29. julija. Po neuspešnih poskusih Mihalakeja, Vajda Veevoda in ostalih voditelj narodnih znanstov, da bi pregovorili bivšega voditelja stranke dr. Maniuja, da bi zopet prevzel vodstvo in sestavil novo romunsko vlado, je dal iniciativo za sporazum kralj sam. Poklical je dr. Maniuja v avdienco in mu obrazložil, da je njegova dolžnost, da prevzame vodstvo nove vlade in usode države, ker so mu romunski volilci pri volitvah izrekli popolno zaupanje. Dr. Maniu je bil pri kralju tri ure in se je z njim popolnoma pobotal.

Ko je Maniu zapustil dvor, je izjavil časnikarjem, da si je premislil in se vrne v politično življenje. Povedal je tudi, da mu je kralj poveril mandat za sestavo nove vlade, katerega je sprejel. Ta vest je bila za Bukarešto prava pravcata senzacija in je med zaranisti vzbudila veliko veselje. Po avdienci je dr. Maniu takoj sklical voditelje narodne kmečke stranke, in izvršilni odbor. Obrazložil jim je svoj sklep in se z njimi posvetoval radi sestave nove vlade. Nova vlada bo sestavljena najbrže že danes, ker se jutri sestane tudi že novi parlament.

Amerika za popolno razorožitev

POSVETOVANJA MELLONA S HOOVERJEM IN STIMSONOM. POSLANIK EDGE PRI PREDSEDNIKU HERRIOTU

WASHINGTON, 29. julija. Ameriški poslanik v Londonu, Mellon, je predvčerajšnjem dolgo konferiral s Hooverjem in Stimsonom o položaju v Evropi. Po konferenci ni hotel dati Mellon nobene izjave, dejal je le, da se bo v treh tednih vrnil v London.

WASHINGTON, 29. julija. Po Mellonovi konferenci so se razširile v javnosti razne vesti, nanašajoče se na vojne dolgeve. Dopisnik Reuterjevega urada pa je bil poplaščen obvestiti javnost, da ameriška vlada ne bo dala nobene iniciative glede ureditve vprašanja vojnih dolgov, če pa bo dala tako iniciativo Evropa, potem bo stavila Amerika najstrožje pogoje za razorožitev. Tudi vodja republikanske stranke senator Watson je

izjavil, da o svetovni gospodarski konferenci po Borahovem predlogu ne more biti govora, dokler se Evropa popolnoma ne razoroži.

PARIZ, 29. julija. Ameriški poslanik Edge, ki se je pravkar vrnil iz Amerike in je znan kot velik Hooverjev zaupnik, je obiskal Herriota in se z njim dolgo razgovarjal. Govorila sta o najnovjših dogodkih, ki so se dogodili za časa Edgejeve odsotnosti. Največje pažnje sta posvetila rezultatu lozanske konference in pogajanjem v Ženevi. Edge je informiral Herriota o stališču Amerike. Doznava se, da je izjavil Herriotu, da so sporazumi v Lozani in Ženevi napravljeni v Ameriki najboljši vtis in povečali upanje v boljšo bodočnost.

Kraljev prihod na Bled

BLEJ, 29. julija. Včeraj je prispel semkaj Nj. Vel. kralj Aleksander I., da preživi kakor vsako leto v gradu Suvoberu poletne počitnice. Z njim so dopotevale tudi mnoge odlične osebnosti njegovega spremstva.

Potovanje finančnega ministra v Pariz

BEOGRAD, 29. julija. Finančni minister dr. Gjorgjević je danes v spremstvu generalnega ravnatelja Državne hipotekarne banke Voljina Gjurčića odpotoval v Pariz, kjer se bo posvetoval s Herriotom in finančnim ministrom Germain Martinom o važnih gospodarskih zadevah.

SEJA VLADE.

BEOGRAD, 29. julija. Včeraj dopoldne je bila važna seja ministrskega sveta, na kateri so se obravnavale razne notranje in zunanje politične zadeve.

KONEC TARDIEUJEVEGA NAČRTA.

BUKAREŠTA, 29. julija. »Dimineata« poroča, da so merodajni faktorji docela opustili Tardieujev načrt o Podonavju. Sedaj se snuje namesto tega akcija za preferenčno pogodbo med osmimi državami srednje in južnovzhodne Evrope.

SMRT HČERE FRANCA JOŽEFA.

BERLIN, 29. julija. Iz Monakovega poročala, da je tamkaj umrla v 76. letu starosti bavarska princesa Gizela, vdova po bavarskem princu Leopoldu in hči pokojnega avstrijskega cesarja Franca Jožesa.

Pomirjenje Bolivije in Paragvaja

BUENOS AIRES, 29. julija. List »Gracias« poroča, da sta Velika Britanija in Francija intervenirali v Boliviji in v Paragvaju, da preprečita nepremišljeno napoved vojne. Obenem sta prevzeli tudi iniciativo za rešitev spora, ki je povzročil vojno nevarnost. Slične korake so storile v Asuncionu in La Pazu tudi Čile, Brazilija, Peru, Argentina in Združene države Severne Amerike.

Kljub temu zahtevajo Belivijci napoved vojne Paragvaju. Vlada je mobilizirala 10.000 mož tudi v provinci Gran Chaco, kjer je konflikt nastal. Zunanji minister Bolivije je prispel v Santiago de Chile, kjer je zaprosil za pomoč, da se spor reši brez vojne.

Krvavi spopadi v Washingtonu

WASHINGTON, 29. julija. V Washingtonu so nastali včeraj veliki spori in spopadi med policijo in taborečimi bojevniki, v katere je moralo poseči tudi vojaštvo. En vetera je bil ubit, več stražnikov pa ranjenih. Proti veteranom so uporabili plin za solzenje. Bela hiša je zaklenjena in strogo zastražena. Proti večeru je postal položaj v taborišču zelo kritičen. Zatrjuje se, da bo vlada proglašila nad glavnim mestom obsedno stanje.

NURMI IZKLJUČEN.

LOS ANGELES, 29. julija. Mednarodna lahkoatletska zveza je Fincu Nurmiju prepovedala nadaljne tekmovalje na olimpiadi.

»VREME« V ITALIJI PREPOVEDANO.

BEOGRAD, 29. julija. »Vreme« poroča iz Reke, da je reška policija prepovedala kolportžo »Vremena« v Italiji.

Železniška nesreča pri Berlinu

DVA MRTVA IN PETDESET RANJENIH. — STROJEVODJA JE IZGINIL BREZ SLEDU.

BERLIN, 29. julija. Včeraj ponoči se je dogodila na kolodvoru Gesundbrunnenu pri Berlinu velika železniška nesreča. Neka lokomotiva se je na krivi kretnici zaletela z vso silo v osební vlak, ki je pravkar prihajal na postajo. Pri udarcu je lokomotiva zdrobila pet vagonov.

Izpod ruševin razbitih voz so prišli vleklí že do jutra 50 ranjenecv, med njimi nekatere smrtno nevarno poškodovane, in dva mrtliča. Ker so bili vozovi docela zgneteni, so morali priti poleg reševalcev na pomoč tudi gasilci in delavci s posebnimi aparati za rušenje in vrtanje voz.

BERLIN, 29. julija. Sedaj je dokončno ugotovljeno, da sta bili pri železniški nesreči v Gesundbrunnenu ubiti dve osebi, ranjenih pa jih je bilo 50, večinoma nevarno. Strojovodja lokomotive, ki je najbrže zakrivil nesrečo, je izginil brez sledu. Zdi se, da se mu je zaradi nesreče omračil um.

BOLGARSKI KOMITI V ROMUNIJ.

BUKAREŠTA, 29. julija. Romunsko orožništvo je obveščeno, da se je v okolici Borutova pojavila bolgarska komitska četa. V Borutov so bili poslani močni oddelki, da komite izsledijo in postrejo.

Zakonska tragedija na vasi

Strašno maščevanje ljubosumne žene.

Leta 1930. se je priženil postavni mlinarski pomočnik Feliks W. k Ani K. v Konjišče pri Gornji Radgoni. Z ženo sta se sprva dobro razumela in rodil se jima je tudi sin. Morda bi bil zakon ostal še nadalje srečen, da ni prišla k hiši brhka služkinja Marija G.

Marija je bila lepša in bolj vabljiva kakor žena Ana, zato se je mladi mož začel gledal vanjo in se ji pričel približevati. Sledilo je ljubavno razmerje. Feliks in Marija sta se sestajala navadno v prostor nem čebelnjaku. In tako sta se dogovorila za sestanek tudi v ponedeljek ob 21.15 zvečer. Točno ob dogovorjenem času je stopil Feliks v temni čebelnjak in se približal ženski, prepričan, da je služkinja Marija.

Naenkrat je pa občutil ostrino nabrušenega noža, in v naslednjem trenutku je že nehal biti mož. Tuleč od silne bolečine je Feliks spoznal, da se je v čebelnjaku približal namesto služkinji Mariji — svoji ljubosumni ženi Ani. Nesrečni mož je moral k zdravniku v Gornjo Radgono, od tam pa v bolnišnico v Gradec.

Iz železniške službe.

Premeščeni so železniški uradniki: Na glavni kolodvor v Mariboru Evstahij Joštri iz Logatca, Adalbert Vrhovšek s Teznega, Lojze Kokot s Pragerskega, Anton Šijanec s koroškega kolodvora, Alojzij Ilvar iz ljubljanske direkcije in Karel Gračner s Teznega. Nadalje so premeščeni: Z Zidanega mosta na Pragersko Maksimilijan Ramor, s Teznega v Hrastnik Ciril Adam, s Teznega na Pragersko Karel Kokot, s Ponikve v Hoče Tone Lengar, Slavko Bregant pa od Sv. Lovrenca na Pohorju v Logatec.

† Olga Venclova.

Včeraj je preminula v Stolni ulici v Mariboru upokojena učiteljica ga. Olga Venclova, stara 51 let. Službovala je v Črničah pri Gorici in ko so jo fašisti izgnali, se je preselila v Jugoslavijo, kjer je tudi službovala nekaj let. Pogreb zavodne vzgojiteljice bo jutri v soboto ob 17. uri iz mrtvašnice na pokopščem pokopališču. Naj bo blagi pokojnik lahka zemlja slovenska, katero je tako ljubila! Žalujemo preostalim naše iskreno sožalje! Učiteljstvo, ki biva v Mariboru, naj se po možnosti udeleži pogreba pokojne tovarišice.

Upokojitev.

Upokojen je g. Franjo Pirnat, višji veterinarski svetnik obmejne veterinarske postaje v Mariboru.

Iz šolske službe.

V višjo položajno skupino so napredovali učitelji, odnosno učiteljice: Marija Vodušekova v Mežici, Alojzij Jenko v Slovenjgradcu, Janko Moder v Šmartnem pri Slovenjgradcu, Alojzija Jančičeva v Cirkovcih, Marica Marokova v Mežici, Josipina Jelčeva v Šmartnem pri Slovenjgradcu in Valerija Kamenskova pri Sv. Križu. Za učitelja pripravnika pa sta imenovana Josip Erniša v Hodošu in Ivan Šiftar v Kruplivniku.

Abiturientom!

Vojno ministrstvo sprejme za veterinarski studij na zagrebški univerzi 10 absolventov srednjih šol. Studirali bodo kot državni vojni gojenci. Vsa potrebna pojasnila daje vojaški urad mestnega načelstva v Mariboru, Slomškov trg 11 med uradnimi urami od 8. do 12. dopoldne.

Naši zmagovalci zračnih višav.

Naši vojaški letalci, ki so si priborili slajno zmago na mednarodnih tekmah v Švici v vrstolomnem poletu nad vrhovi Alp, se vračajo v domovino. Vrnejo se prihodnji ponedeljek in bodo pristali tudi v Zagrebu, kjer jim pripravljajo svečan sprejem, kakršnega si v resnici zaslužijo. Naša narodna vojska je lahko ponosna na nje, posebno pa na junaka stotnika Zlatka Sintiča, ki je dosegel svetovni rekord. V Zagrebu ostanejo zmagovalci do torka, nakar odlete v Novi Sad, kjer bodo najsvečaneje sprejeti.

Duhovniške vesti.

Ribniška fara na Pohorju je podeljena g. Alojziju Vrhniaku, doslej župniku pri Sv. Petru na Kronske gori. Provizor g. Jakob Sajovic pri Sv. Marijeti ob Pesnici pa je imenovan za župnika na dosežanem mestu in bo 1. avgusta slovesno inštaliran.

Maribor in podeželje

Za tesnejše stike med mestom in okolico.

Prireditve »Mariborskega tedna«, zasnovane široko in razvrščene tako, da bodo nudile vsakomur nekaj, so namenjene v prvi vrsti našemu podeželju, ki v sedanji krizi nima sredstev, da bi iskalo razvedrila in pouka v oddaljenejših središčih naše države ali celo v tujini. Njihov namen pa je tudi pritegniti to podeželje k Mariboru in vsvariti tako zvezo med središčem in pokrajino, ki je sedaj skoraj ni, je pa v interesu obeh faktorjev neobhodno potrebna.

Maribor v prejšnjih časih ni bil nikoli deželno središče, pa tudi skoraj ne kulturno, politično in gospodarsko. Politično in gospodarsko ga je zapostavljala bližina Gradca, kulturno pa je bil za Slovence premalo tvoren, za Nemce pa sploh ni pomenil ničesar. Ker so poleg tega do osvobodjenja dominirali v njem Nemci in nemčurji, Slovenci, ki so tvorili podeželsko ljudstvo, v njem niso imeli zaščite in vzpodbude. Prepada je bil popoln. In prav zaradi tega je docela razumljivo, da Maribor svojemu podeželju še danes, ko je slovenski, ne pomeni tistega, kar bi moral in kar pomeni n. pr. Kranjski Ljubljana ali celo Savinjski dolini Celje.

Na drugi strani je pa tudi povojni Maribor sam storil dosti premalo za pritegnitev podeželja. Hudoval se je neprestano na Ljubljano, pri tem pa držal roke križem. Obrtne razstave, zasnovane z idealizmom, so se opustile v sporih in brezbriznosti tistih, ki bi bili morali sodelovati. Celó v času, ko smo imeli tu

veliko županstvo in oblastno samoupravo, smo leno čakali na pritok z dežele, ne da bi ga bili pospeševali z različnimi gospodarskimi, kulturnimi, poučnimi in zabavnimi prireditvami. Vse, kar se je kdaj pa kdaj storilo, je bilo le slučajno in brez sistema.

Prva velika akcija, ki naj pokaže, da hoče Maribor kreniti na nova pota, iz mrtvila k delu in od pasivnosti k aktivnosti, bodo prireditve »Mariborskega tedna« od 6. do 16. avgusta. Te prireditve bodo razodele vsej slovenski Štajerski, da ima njeno naravno središče, naš Maribor, dovolj sil, da ustvarja vse ono, kar mora ustvarjati drugo veliko politično, gospodarsko, kulturno in prosvetno središče našega naroda. Poglobili se bodo zato stiki, dvignilo se bo medsebojno zaupanje, zrastle bo nov ponos, ki dviga voljo do še vztrajnejšega dela in do večjih uspehov.

Zato smo prepričani, da bo naše podeželje pravilno razumelo pomen prireditev »Mariborskega tedna« in se bo v velikem številu odzvalo vabilu svojega naravnega središča. Ne gre tu le za Maribor, gre v enaki meri tudi za podeželje, kajti od močnega Maribora bo imela korist vsa Štajerska, zlasti še obmejna, od zavednega podeželja bo pa rastlel pomen in vzpon Maribora. Kajti: kakor ne pomeni ničesar središče brez okolice, tako tudi okolica ne more prospevati brez središča!

2000 Din boš dobil

v nedeljo na tomboli prostovoljnega gasilnega društva v Hotnji vasi, če zadeneš prvo tombolo. Sledi za tem še telica, dvojne koles, prašič, drva in drugo ter nad 300 lepih manjših dobikov. Obenem bo tudi blagoslovitev nove motorne brizgalne, kateri kumuje narodni poslanec g. Anton Krejči.

Predavanja za mojsterske izpite.

V okvir priprave za mojsterske izpite spada vrsta predavanj, ki jih prireja tukajšnja poslovna zbornica obrtno-pospeševalnega zavoda vsak dan zvečer. Sedaj predava g. Založnik o zakonodarnstvu, sledila pa bodo predavanja o knjigovodstvu, obrtnem spisu, kalkulaciji in za stroke, ki so številneje zastopane, tudi obravnavanje strokovnih vprašanj. Zanimanje za predavanja, ki bodo trajala 10—14 dni, je zelo veliko.

Župni sestanek mariborskih gasilcev.

Župni sestanek gasilcev mariborske župe bo v nedeljo 31. t. m. v Radvanju ob priliki proslave 40letnice obstoja radvanjskega društva. Zvečer pred jubilejem bo v Radvanju bakljada, v nedeljo ob 7. uri zjutraj pa bodo gasilci položili vence na grobove zaslužnih radvanjskih požarnikov. Ob 8. uri bo slavnostna maša na prostem, a po maši župna seja v gostilni pri »Lipi«. Popoldne bo velika gasilska vaja.

Enoletni trgovski tečaj

na državni trgovski akademiji v Mariboru vpisuje dnevno od pol 10. do 10. ure v šolskih prostorih na Zrinjskega trgu 1/1. Radi splošne gospodarske krize je v tekočem letu znatno znižan mesečni prispevek. Za malenkostno odškodnino se poučujejo poleg vseh trgovskih predmetov tudi jeziki in polaga se posebna važnost na strojeopisje in stenografijo. Vodstvo sprejema tudi pismene prijave. Zadrževajte prospekte.

Jezikovna cvetka.

Nasprotnik pačenja jezika nam je poslal sledečo »vzorno« vabilo: »Vabilo! Na pomočniško zborovanje, katero se obdržava v nedeljo 31. Julija 1932 pred poldanom u 9 uri u dvorani Delavske zbornice drugo nadstropje Sodna ulica št. 9 Dnevni red: I. Vzroki brezposlenosti u krojaški stroki, ter predlogi za njeno umiljenje II. Raznoterosti«.

Vreme.

Ne bo še nič s stalnim vremenom, tako pravi vsaj vremenska napoved. Barometer se dviga in pada. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Mariboru 24 (najnižja 13) v Ljubljani 30, v Zagrebu, Splitu in Sarajevu 29, v Skoplju 33, v Beogradu pa 31 stopinj. Davi ob 7. uri je kazal barometer v Mariboru 742,9 pri temperaturi 17 stopinj, reduciran na ničlo pa 740,9; temperatura je znašala ob 11. uri dopoldne 24,8 stopinje.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, šušljanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščenju na koži, tvorih uravnava »Franz Josefova« voda izborna toli važno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro prenesejo »Franz Josefovo« vodo. »Franc Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Obiščite Maribor!

ob priliki »Mariborskega tedna« v času od 6. do 15. avgusta.

Na sporedu so velike glasbene in sportne prireditve ter zabave. Gozdarska in letalska razstava. Razstava domačih vzelin. Razstava konj. Razstava najnovejših prazgodovinskih izkopanin.

Polovična vožnja

Legitimacije in informacije pri »Putniku« in denarnih zavodih.

Iz Narodne strokovne zveze.

Podružnica Narodne strokovne zveze vabi svoje članstvo, da se udeleži v nedeljo prireditve »Nanos« pri Renčlju na Pobrežju. Zbirališče bo ob 15. uri na Kralja Petra trgu.

Ribji trg.

Le srednje je bil založen današnji ribji trg. Bilo je 35 kilogramov sardel po 14 Din, 20 kilogramov molov po 28 Din, 5 kilogramov morskih rakov po 28 Din in 5 kilogramov plavic po 20 Din.

Dragotina Srebreta niso še našli.

Že pred dvema tednoma izginulega trgovskega potnika Dragotina Srebreta vkljub vestnemu iskanju doslej še niso našli. Sumijo, da se je Srebre podal v planine in se tam smrtno ponesrečil. Ni izključeno, da je padel v kak globok prepada, kjer ga ne bodo zlahka našli. Njegovi prijatelji, ki so ga dobro poznali, zelo dvomijo, da bi si bil Srebre sam končal življenje.

Tragedija mlade ciganke.

Vročja je ciganska kri in nemirna, tako so modrovali ljudje, ki so našli te dni v nekem gozdu blizu Strigove 19-letno ciganko Anko Žnidaričevno s prestreljenim srcem. Pred letom se je lepa ciganka poročila. Kmalu po poroki pa se je izneverila svojemu 23-letnemu možu, ki ga je ženina nezvestoba spravila iz ravnotežja. Strupena ljubosumnost se je mlademu ciganu tako globoko zagrizla v srce, da je sklenil ubiti nezvesto ženo. Zagrozil ji je in iz strahu pred moževno osvetlo se je lepa in mlada ciganka v gozdu sama ustrelila.

Nova žrtev Drave.

Pri kopanju v Vuhredu se je utopil v Dravi 29letni pešec obmejne čete Svetozar Živadinovič, rodom iz Kraljevega sela. V mrzlih valovih ga je najbrže prijel krč. Ves trud njegovih tovarišev, da bi ga izvlekli iz vode, je bil zaman. Izginil je v kalni vodi in ga doslej še niso našli.

Na cesti je omagal.

Delavca Alojzija Šimogovca iz Spodnjega Radvanja je včeraj popoldne na Tržaški cesti popadla slabost, da se je siromak zgrudil in omedlel. Dobro ljudje so mu nudili prvo pomoč, da si je opomogel in nadaljeval pot proti domu.

Nezgodà pri mlatvi.

V Majšpergu se je pri mlatvi hujše ponesrečila 43letna delavka Marija Turšičeva. Vtaknila je po nesrečnem naključju desno roko v mlatični stroj, ki ji je odtrgal štiri prste in hudo poškodoval dlan. Ponesrečenka je morala iskati pomoči v tukajšnji bolnišnici.

S policije.

Policija je snoči aretirala neko Mico Kovačevno, ki se je v neki gostilni dobro pokrepčala, pa nič plačala. Ker si je privoščila tudi precej žlahtne kapljice, so imeli z Mico na policiji velik križ in so jo le s težavo spravili v Ključavničarsko. Tam so preočili tudi potepuh Tone, neki Savel, ker je pljan razsajal po ulicah in dva »vandrova«, ki sta prekoračila našo mejo brez potnih listov. Zabeleženih imajo nadalje tudi, 13 prijav, povečini rari prestopka cestno-polijskega reda in prekoračenja policijske ure.

Hotel Halbwild

v soboto 30. julija večer vrtni koncert godbe Pečnik.

Pismo z obmejnih planin

PRIRODNE LEPOTE KOZJAKA. — VAS BREZ VODE. — OTVORITEV NOVE CESTE 31. t. m. — GOSPODAR-SKE TEŽKOČE. — ZA BRATSKO POMOČ!

Velečenjeni g. urednik!

Naše prizadevanje za obmejne kraje je vse hvale vredno! Res smo letos osamljeni, dočim je na Pohorju baje toliko ljudi, da včasih niti prostora nimajo. Če je bil glavni namen ta, da so se pohorske kočice spremenile v imenitne hotele, jih seveda ne bomo nikdar dosegli. Smo tu v naših planinah bolj skromni, vendar s prirodnimi lepotami prav lahko konkuriramo in imponiramo predvsem onim našim planincem, ki so jim gozdne idile, pestre gorske vasi s harmonično enotnostjo kmety ter divnimi razgledi več nego vsak — komfort!

Prepričani smo, da je med slovenskimi planinci še mnogo takih, ki priznavajo križe in težave obmejnih prebivalcev in se kot zvesti prijatelji od časa do časa spomnijo tudi naših postojank tik državne meje: Sv. Križ, Sv. Duh na Ostrem vrhu, Kapla, Remšnik s Sv. Pankracijem, Pernice tja do tužnega Korotana. Zlasti obe trdnjavi, Pankracij in Ostri vrh, nudita razmeroma vse, kar pride za letoviščarje in izletnike v poštov. Kljub težkemu dovozu je n. pr. pri Sv. Duhu dobro vino po 8 in 10 Din, prenočišče po 5 in 10 Din, kar je za višino 900 m vse-kakor poceni.

Zanimivost naših vasic na Kozjaku ste že večkrat opisali, prav podrobno jih navaja Badjurov »vodič« po Kozjaku. Kot obmejni »kuriozum« pride v poštev Sv. Duh, kjer je nezmisljena razmejitev najbolj očita. Nažalost se mora ta zavedna najskrajnejša vas boriti z usodno težkočo, ki se — kljub raznim intervencijam krajevnih činiteljev — še ni dala odpraviti; vas ima že 24 let svoj vodovod, a je že eno leto — brez vode. Prebivalci z velikimi težavami nosijo vodo daleč iz jarka, ker ni sredstev za popravilo vodovodnih cevi. Banska uprava je že dala pregledati napravo, a stvar še ni dočakala ugodne rešitve.

Uspešnejša je zadeva nove kobanske ceste, ki bo vezala Kaplo in Sv. Duh (po ovinkih) z Dravsko dolino pri Sv. Ožbaltu. Cesta je sedaj speljana do posestnika Vraberja in bo slovesna blagoslovitev v nedeljo 31. julija, nakar bo izročena prometu. Ko nastopijo ugodnejše gospodarske razmere, bo ta cesta nedvomno velikega pomena za naš les. Zlasti za bogate gozdove na Kapli se odpirajo z novo cesto ugodni viri prometa. Žal so nadaljevanje načrta zavirle razmere, upamo pa, da se naše želje vsaj v doglednem času uresničijo.

Kakor je bil velik del obmejnega ozemlja nekdanj narodnostno usmerjen proti severu, tako so ga družile s severom tudi gospodarske vezi. Po vojni se je stvar spremenila in les — kot glavni vir dohodkov — je našel največ odjemalcev ob Dravi. V zadnjih letih je sekira po naših gozdnih utihnila in le tu in tam pače kakšna smreka. Žage stojijo, pač pa najdejo vsaj bukova drva še odjemalce. Cene so seveda »nizke«, saj so ljudje še vedno navajeni na bajne cene v zlatih časih lesotrtstva. Pa ni upanja, da bi se kdaj vrnil! Privaditi se bo treba novim cenam. Oni, ki so spregledali in so v sili, že spravljajo stare zaloge splavarjem v Dravsko dolino.

Včasih pridejo sosedni Avstrijci k nam. Pravijo, da še vedno lahko prodajo karkoli imajo, zlasti živino. Pa vemo, da tudi tam ni položaj rožnat, pač pa se radi pobahajo s svojimi »nemškimi razmerami«, ki so baje »vzorne«, kljub križem in težkočam... Nikdar jim nismo in ne bomo verjeli! Saj poznamo njihove namene!

Tako se borimo s težkočami in čakamo na boljše čase. Upamo, da nas bodo prijatelji v zaledju podpirali vsaj moralno in bodo obiskovali naše lepe obmejne postojanke. S tem nas bodo spodbujali v zavesti, da smo si res bratje, nikdar osamljeni, nikdar zapuščeni... Mejaš.

Sport

SK Železničar:SK Rapid.

V nedeljo 31. t. m. se bo odigrala prva kvalifikacijska tekma za vstop v slovensko ligo, in sicer se srečata stara rivala SK Železničar in SK Rapid.

Vse tekme, ki sta jih oba nasprotnika doslej med seboj odigrala, so končale s pičlim rezultatom, tako da je težko preokrovati, kdo bo v nedeljo zmagal. Večjo tekmovalno rutino ima sicer SK Železničar, toda Rapid bo najbrže to prednost nadomestil z elanom in skrajno požrtvovalno igro. Vsekakor bo Rapid v sedanjih formi Železničarjem zelo trd oreh.

Tekma bo ob vsakem vremenu na igrišču ISSK Maribor, in sicer se bo pričela ob 17.30. Predtekmo bodo odigrale rezerve SK Rapida in SK Železničarja.

Male sportne vesti.

Prvenstveno tekmo ISSK Maribor:SK Ilirija, ki bo v nedeljo 31. t. m. v Ljubljani, bo sodil zagrebški sodnik g. Fabris; prvenstveno tekmo Viktorija:Primorje v Zagrebu pa dr. Planinšek.

Znani pobornik hazene g. Boltavzar je predložil Ljubljanski hazenski podzvezi osnutek, kako bi se hazena napravila zanimivejša. Dosedanja glavna napaka je premajhen igralni prostor. Igra se nikakor ne more prav razviti. Sedanje igri-

šče meri 48 krat 32 m. V tem majhnem prostoru ni mogoče kaj posebnega pokazati. Pogoj za lepo kombinacijsko igro je zato večje igrišče. Novi prostor bo meril 60 krat 40 m, prostor pred golom pa ne bo več pravokoten, temveč polkrožen in oddaljen 6 m od gola. Tako se spremeni igrišče. Pa tudi način igre se mora spremeniti, da ne bo sodnik z živžganjem igre oviral. Po novem sme igralnik metati žogo v zrak do poljubne višine, tudi ob tla jo sme metati kolikorkrat hoče, odbijati jo sme s pestjo in oddajati tudi bližje kot 2 metra stoječi igralnik. Večje igrišče in nov način obrambe bosta povzročila, da pri hazenskih igrah ne bo več tako lahko doseči gol. Te spremembe bodo gotovo poživile hazeno tudi v Mariboru. LHP bo predložila ta osnutek Zvezi in mednarodni federaciji.

Kako se je razvila ptica?

Neki angleški raziskovalec prazgodovinskih živali proučuje že več let nastanek praprtice. Učenjak trdi, da je bila praprtica največ 300 gramov težka žival z dolgim vratom, dvema nogama, lahke telesne konstitucije in podobna dinosavrijem. Imela je tropske roke lovke. Najprej so zrastle praprtice luske in v ledeni dobi peresa. Na razvoj kril je vplival zračni pritisk, ki je nastal ko je ptica tekala, ker je živel na zemlji. Šele pozneje se je navadila živeti v zračnih višavah, kar je nedvomno vplivalo na njen poznejši razvoj, da se ji je skrajšal vrat in trup. So pa tudi druge verzije, ki govore, da se je ptica razvila iz vodne živali, kateri so se pozneje razvile plavuti v peruti.

Iznajdljiv župnik

V neki fari na Madžarskem je župnik neke nedelje prečital spisek umrlih župljanov. Navzočih se je lotila groza, ker je bil spisek neskončno dolg in vsi, ki jih je imel župnik napisane v spisku — so sedeli v cerkvenih klopih. Naenkrat pa je župnik utihnil in po kratkem molku dejal: »Oprostite mi, moji dragi farani. Zmotil sem se. Namesto spiska mrtvih, sem prečital spisek onih, ki mi še niso plačali v tem letu cerkvene davčnine!« Že drugi dan se je oglasilo pri domačem gospodu župniku večje število faranov in vsi so takoj poravnali svoje račune.

Mesto slepcev.

Mesto Adilaman je kraj slepote. Adilaman šteje okoli 7000 prebivalcev in vsi so sami slepci. Na te usmiljenja vredne reveže je pozabil kulturni svet, ki se tako rad baha s svojo humanitarnostjo. Nikomur še ni prišlo na um, da bi v tem kraju slepote zgradil očesno kliniko in lajšal gorje tamkajšnjih prebivalcev. — Vzrok slepote je granulozno vnetje očesne mrežnice, ki se podeduje od roda do roda.

Teniški dvomatch med SK Ptujem in ČSK (Čakovci), ki se je odigral v Ptuj, je končal z zmago ČSK s 5:4.

V lahkoatletskem dvoboju med Avstrijo in Italijo v Vidmu je zmagala Italija s 74:57 točkami.

Moštvo slavnega Zamore F. C. Madrid bo igralo 19. avgusta v Beogradu proti BSK; 21. avgusta pa bodo Španci nastopili v Zagrebu, in sicer proti zagrebški reprezentanci.

Sokolstvo

Sokolska četa v Razvanju

priredi v nedeljo 31. t. m. ob 15. uri popoldne v šoli gledališko predstavo »Pogodba« h kateri ste vsi vljudno vabljeni. Zdravo!

Ni moralno

Tujska-prometno in olepševalno društvo v Holzgau na Tirolskem se je pritožilo pri tirolski deželni vladi proti odredbi tamkajšnjega občinskega urada, ki je zabranil skupno kopanje, češ, da je nemoralno in pohujšuje okolico. V svoji pritožbi navaja društvo, da je občinska odredba škodljiva tudi tujskemu prometu. Deželna vlada pa je kot druga inštanca prošnjo odbila s pripombo, da ima na svojem teritoriju občinska uprava vso pravico izdajati take odredbe.

Parni avtomobil.

Največja tvornica parnih strojev, Heuschel, se bavi z novim izumom nekega inženirja, ki je zgradil parni avtomobil. Namesto motorja bo imel avto majhen parni stroj. Sedaj delajo poskuse in so se prvi že sijajno obnesli. Izumitelj trdi, da bo parni avtomobil mnogo cenejši, dosegel pa bo isto hitrost kakor današnji avtomobil.

— Kako naj ti ostrižem lase?
— Tako kakor mojemu papanu: naredite mi luknjo v sredini.

Mayer-Kowalski.

Iskanje gob

»Ne, ne!« je dejal doktor po jedi in položil malomarno vilice v kraj. »Ti veš, da mi gre povsod tako ozko.«

»Ali, ljubi Alfred, če se sedaj odpeljeva v mesto, morava vendar obiskati tvoje znanke, ki mi pa niso prav nič pri srcu. In to tudi veš, kakšne so pač nekatere ženske. Vse mora biti strogo umerjeno in tako ne morem oditi s klobukom, katerega sem že imela preteklo leto. Kakšna pa vendar bom!«

»Saj imaš vendar še en klobuk?«

»Ti ljuba nebesa, ta pa je vendar še eno leto starejši!«

»Mina, veš kaj! Naše modistke so zelo prebrisane. Daj si napraviti od teh dveh klobukov enega. Nihče ne bo tega prepoznal in plačal bom za prenašanje mogače le 80 dinarjev, medtem ko bi stal klobuk, katerega si želiš, 320 dinarjev.«

Gospa Mina: »Ti si robust in ne zaslužiš take žene kot sem jaz; vedno sem tako varčna v svojih potrebah in s svojo ubogo garderobo se moram pred vsemi ljudmi sramovati, hu, hu, hu« — in potok solz se je ulil preko Mininih lic.

»Solze, hvala lepa,« in doktor je pravilal torbico. »Veš, Mina, jaz imam že od nekdanj izreden okus za gobe. Iskat jih grem. Tiste, katere sam nabere, so

okusnejše ko kupljene. Adieu, Mina« — in izginil je.

Iskati gobe je lahko, ali najti jih je včasih zelo težko. In tako je lazil gospod doktor dolgo časa, da je bil že jezen. Končno je zagledal eno, in kjer je ena, tam je gotovo druga v bližini. Tedaj se je začela lovška strast razvijati. Našel je zopet dve. Že narašča iskanje. Zopet dve. Potem dolgo nič, kljub temu, da je gozd čez in čez prehodil. Pri tem je izgubil smer. Tedaj se je zaobrnil proti svetlobi (skozi drevje prihajajoči), da bi se usmeril. Od dolgega romanja je doktorja zažejalo in na tej breztravnji jasi so zorele okusne črнице. Tej vabi se doktor ni mogel ustavljati in odpravil se je z isto silo in užitek nanje kot prej na gobe. Pri tem pa ni opazil napetosti goljave in v trenutku se je začela kotaliti navzdol njegova palica, tej je sledila torbica z gobami in namseh zadnje se je pripeljal, lepo ko da bi meril — še doktor in padel v sredo tekočega potoka. Gospa Mina ni bila prav nič vesela, ko je videla prihajati svojega moža s popolnoma mokro obleko in še manj, ko je zapazila, da je množica črnic zapustila na hlačah zelo vidna znamenja; tedaj ni dobil gospod doktor nikakih lepih imen.

»Umiri se, Mina, umiri, obleka bo zopet suha in madeži bodo ob pravilnem postopanju popolnoma izginili. Ali poglej, kako mi bodo jutri dišale nabrane gobe!«

Doktor je hotel zažgati cigaro, pa je na svojo jezo opazil, da je bil pri vožnji v potok izgubil vžigalnik. O kakšni večji izgubi ni imel pojma, sicer bi bil — četudi bi bila še tako črna noč — šel iskat.

Prihodnjega dne, ko je gospod doktor upravljal ordiniral, kafti bilo je veliko ljudi, je prišel k gospé doktorjevi kmečki deček in izročil doktorjevi vžigalnik in majhen notes.

»Lepo prosim, milostiva, te stvari sem našel in ker je stalo na notesu doktorjevo ime, sem takoj vedel, čigav je!«

»Priden dečko, tu imaš!« je dejala gospa Mina, »ker si bil tako pošten,« in mu izročila pol desetaka.

»Zahvaljen Bog, zahvaljen Bog, da bi gospod doktor zopet kmalu kaj izgubil in da bi jaz našel! Zahvaljen Bog!« in že je bil ves srečen zunaj.

Gospa Mina ni gojila kakšne večje jeze radi moževih stvari in tudi ni bila — izjema — posebno radovedna. Ali komaj je odprla beležnico, že je našla majhen zložen papir. Odprla ga je in z rastočim začudenjem brala:

»Moj ljubi doktor debelušček!

Kajne, ko boš zopet k meni prišel, tedaj mi prineseš lep majhen zlat srček, ki mi tako ugaja. Jaz te bom imela zato prav rada in Ti mnogo, mnogo poljubčkov dala

Tvoja Miška.»

Mirno, kot bi se ničesar ne bilo zgodilo, se je potrudila gospa Mina, da bi čim bolj priredila od moža nabrane gobe.

Brez sumnje je prisedel doktor k jedi: »Ženka, celo dopoldne sem se veselil gob dobro vedoč, da jih boš prav okusno napravila.«

V trenutku je izpremenil barvo in začet gledal na mizo.

»Da,« se je smejala njegova žena, »to si izgubil včeraj pri iskanju gob. Neki kmečki deček je danes jutraj prinesel nazaj. Kajne, se pač veseliš?«

Gospod doktor ni prav vedel, kaj naj bi rekel, ko je ležal na servileti njegov vžigalnik in pod njim na beležnici pisemce.

Naslednja debata, bi se prav za prav morala imenovati slavnostni govor gospé žene, je pač nepotrebna opisovanja.

Pripomnili bi le, da ni gospod doktor od gob — kljub jedki zahtevi gospe žene — niti enkrat nesel polnih vilic k ustam in si je na tistem mislil: »Nikoli več ne grem iskat gob!«

Majhno zlato srčce je še vedno v zlatarjevi izložbi in gospa žena je prejela veliko, veliko lepši klobuk, kot si ga je v sanjah želela.

Tako ima tudi slaba stvar lahko dobre strani.

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Neki poduradnik iz nekega majhnega mesteca v Ukrajini, je nekoč prebil svoj dopust v Švici. Pred tem potovanjem se v njegovem življenju ni zgodilo nič posebnega, in tudi z oblastmi ni prišel nikoli navzkriž. Toda ko se je vrnil v svoje mesto, je naenkrat opazil, da ga nečesa sumijo. Policija ga je stalno obiskovala in vedno je imel neprijetnosti. Vpraševal se je, kaj naj bi bil zakrivil, toda nič mu ni prišlo na um. Njegove osebne listine so bile v redu, njegovega uradniškega napredovanja ni motil noben ne-ljub dogodek, toda vedel je, da ga lahko sedaj vsak trenutek aretirajo in izženejo v Sibirijo.

Bil pa je srečnejši kot mnogi drugi, kajti pustili so ga na svobodi in po čudnem naključju je kasneje izvedel, zakaj je padel v nemilost. Za časa svojega bivanja v Švici je prebil nekaj tednov v Zürichu. Nekega dne je napravil izlet na Rütliberg od koder je bil lep razgled na mesto in planine. Med potjo je slučajno srečal nekega Rusa, s katerim se je že v Zürichu v neki kavarni malo razgovarjal. Če se dva rojaka v tujem kraju srečata, je povsem naravno, da se bosta med seboj razgovarjala.

Oba sta šla na vrh, občudovala lep razgled, se nekoliko okrepčala in se potem vrnila v mesto, kjer sta se ločila. Čez te-

den sta se zopet slučajno srečala v neki kavarni, izmenjala nekaj besed in se spet razšla. Ta tri slučajna srečanja so začela, da je bil mož iz Ukrajine stavljen na črno listo svoje domače policijske oblasti.

Mož ni vedel, da je njegov slučajni znanec nevaren revolucionar, katerega so agentje »Ohrane« pazno nadzorovali. Kdor je z njim obšel, je bil sumljiv, in če prav je uradnik z njim izmenjal le nekaj vsakdanjih besed, so poročila ruskih agentov zadoščala, da je bil osumljen. Lahko je bil srečen, da se mu ni nič pripetilo.

Več ko eden nepristranski opazovalec, ki je obiskal Sovjetsko Rusijo, zagotavlja, da je podzemski spor med revolucionarji in »Ohrano« očitno vtisnil svoj pečat sovjetski politiki. Vsak revolucionaren Rus je bil stalno v nevarnosti, da ga bodo aretirali, kajti njegova lastna stranka je bila okužena s policijskimi vohuni, ki so bili vedno pripravljeni nahajati ga do kakšnega nepremišljenega dejanja in ga potem ovaditi. Tak »agent provocateur« je bil pater Gapon. Ta duhovnik je vodil množico delavcev na rdečo nedeljo februarja 1905. Hoteli so izročiti cesarju petico, v kateri ga prosijo za novo ustavo. Gaponove prevarane pripadnike so kozaki, ki so že čakali nanje, neusmiljeno posekali s sabljami, carska vlada pa je postala še bolj avtokratična ko kdaj poprej.

Socialistična stranka, katero je bil pater Gapon tako kruto prevaral, ga dolgo časa ni sumila, toda nekega dne so ga našli obešenega v sobi neke prazne hiše. Na mizi v njegovi bližini pa je bilo pismo, v katerem je bilo sporočeno, da so ga obesili kot izdajalca.

Državni udar leta 1917. je odločil usodo Rusije. Na krmilo so prišli bolševiki in v njihove roke so prišli tudi arhivi caristične politične policije. Komunistični delegat X., ki je obiskal Rusijo, je dobil dovoljenje, da obišče prostore tega ura, da, ki je bil v Leningradu. Vsi akti agentov, katere je bila »Ohrana« zaposlila, so popolnoma ohranjeni. Delegat je slučajno vzel iz kupa osebne podatke nekega policijskega agenta in je lahko sledil njegovi karieri korak za korakom.

Dotični je pričel svoje delovanje kot ovaduh in je za svoje delo dobival pet rubljev na teden. Svoje delo pa je tako dobro opravljal, da je bila v aktih zapisana pripomba njegovega šefa, da bi dobro služil kot vohun pri stranke revolucionarjev.

Leta 1910. je dotičnik vstopil v socialno-demokratsko stranko in je bil kmalu na glasu kot mnogo obetajoč član levega krila. Od policije je sedaj dobival sto rubljev na mesec. Naslednja pripomba pravi, da je bil postavljen za kandidata v du-mo, ker je zbral zadostno gradivo za aretacijo štirih revolucionarjev, med katerimi je bil tudi Stalin.

Leta 1912. je bil zares izvoljen kot poslanec, pri sejah dume pa se je izkazal s svojimi silovitimi napadi proti vladi. Zato so ga nagradili s precejšnjim povišanjem njegove plače. Nekaj let pozneje je dobil visoko uradno mesto v socialno-demokratski stranki in istočasno mu je policija povišala plačo. Potem je sledil seznam oseb, katere je bil izdal. V aktih je bilo opisano njegovo življenje vse do izbruha marčne revolucije leta 1917., pri kateri je dotičnik imel veliko vlogo. S tem se končava njegov življenjepis.

Na ta način je »Ohrana« bila stalno v stiku z načrti revolucionarjev, in kadar se je policiji zdelo potrebno, so njeni ovaduhi povzročili upor, katerega so potem lahko zatirali. To postopanje pa je bilo revolucionarje prisililo, da so imeli vohune pri politični policiji; tako so ustanovili neke vrste revolucionarno protišpijonažo, s pomočjo katere so potem mogli odstraniti svoje najhujše sovražnike. Revolucijska stranka je imela agente tudi v tujini, da bi tako lahko nadzorovala zunanje delovanje »Ohrane«, podpirala ubežnike iz Sibirije in jim pribavila sredstva, da so se lahko preoblečeni vrnili v Rusijo. Mnogi izmed teh ljudi so bili res prepričani člani levega krila socialno-demokracije v Rusiji, toda drugi so imeli le malo simpatij za stranko, kateri so služili le radi denarja. Taki pomočniki revolucije so se lahko našli v vseh družabnih krogih.

O ženski molčečnosti

Dolga stoletja so bile ženske na glasu, da ne znajo obdržati zase prav no-hene skrivnosti. Splošno je prevladovalo mnenje, da je mogoče opraviti v javnosti kako zadevo samo tedaj, ako se jo zaupa ženski pod prisego in pečatom stroge molčečnosti. Niso pa vse ženske enake. Dovolj jih je, ki znajo čuvati vsako tajnost ali skrivnost. Najlepši dokaz za to je, da se mesto privatnega tajnika najraje poveri ženskam. Vodilni moške imajo po izkušnjah največ zaupanja do ženske. Upoštevati moramo, da so ženske na takih mestih izpostavljene največjim izkušnjavam, ker je vedno dovolj moških, ki bi radi izvedeli od njih kaj več o stvari. Poslužujejo se pri tem vseh mogočih in nemogočih sredstev, samo da bi izvedeli za kako tajnost. V dozdnevno nedolžnem pogovoru lahko namreč tudi najbolj zanesljivi ženski uide kakšna nepremišljena beseda, ki jo potem moški ali kdorkoli izrabijo do skrajnosti. Zato morajo biti ženske v takih službah tudi v zasebnem življenju silno previdne.

Ženske, ki se jim zaupajo tako mesta, nikakor niso redke. V teh službah so dokazale in se izkazale, da zaslužijo vse upoštevanje in spoštovanje in da trditve, da ne znajo molčati, ne drži. Kako vztrajne in zanesljive so take zasebne tajnice, dokazuje primer, ki se je pripetil v zadnjem času v nekem industrijskem mestecu na Angleškem. Lepo dekle je bilo zaposleno pri nekem tovarnarju že več let in je bilo desna roka svojem gospodarju, ki ji je zaupal prav vse. Dobro je vedelo, da je gospodar izgubil milijonske zneske na neki borzi in da bo podletje vzel vrag. Ni pa tega povedalo svojemu zaročencu, ki je bil bogat človek in je njenemu gospodarju posojal večje zneske.

Volitve v Romuniji

Ker so volitve v Romuniji navadno namirne, pošiljajo stranke svoje volilce na volišče v strnjenih skupinah ob asistenci vojakov, ki jih ščitijo pred napadatelji.

ko je bil v stiski. Mladenka je bila v težkem položaju. Ni pa odsvetovala svojemu zaročencu zaupanja do njenega gospodarja. Zgodilo se je zato, da je mladi mož izgubil ves denar, vse svoje premoženje in tako je šla tudi njena poroka, za katero je imela že vse pripravljeno, po vodi.

V tem primeru je bila ženska nedvomno na izredno težki preizkušnji, ako je hujša sploh še mogoča.

SIRITE „VEČERNIK“!

Barve kot znak žalovanja

V Evropi se v znak žalovanja rabi črna barva, ki pomeni izgubo svetlobe, življenja in njegovih radosti. Na Kitajskem (kakor nekoč pri starih Slovanih) je žalna barva bela, ker predstavlja čistost pokojnikovega življenja. Pri Egipčanih je barva žalosti temno rumena, kakor barva ovenelega lista. Prebivalci Sirije se oblačijo z znak žalovanja v modre obleke, da tako pokažejo, da je šel pokojnik v modra nebesa. Abesinci pa so izbrali za žalno barvo — sivo, kakor je siva zemlja, ki je človekov poslednji dom.

Izlet na Jadransko morje

Ob priliki vseslovenskega kongresa narodnih noš v Ljubljani.

V ponedeljek 5. septembra: Odhod iz Ljubljane z brzim vlakom 2. in 3. razreda ob 18. preko Karlovca na Sušak.

V torek 6. septembra: na rojstni dan prestolonaslednika Petra, ob 8. odhod s parnikom »Aleksandrom« ali »Prestolonaslednikom« po morju v Split. Na parobrodu bo celodnevni godbeni koncert, razne zabavne igre ter ob 9. uri zvečer bajna razsvetljava in vžiganje raket. Na parobrodu zajutrek, kosilo in večerja. Prihod v Split ob 21.30, prevoz v hotel in prenočišče.

V sredo 7. septembra: Zajutrek, dopoldan ogled mesta pod strokovnim vodstvom, izlet na Marian in ogled zverinjaka, po kosilu izlet z avtobusi v Solin, v Splitu po povratku večerja in prenočišče. Isti večer ob 9. koncert na promenadi Splita.

V četrtek 8. septembra: Zajutrek, ob 9. izlet s parnikom v Trogir, ogled starega mesta, ob 11. povratek v Split. Ob 12. kosilo, ob 7. večerja, popoldan prosto ter izlet v kopališče. Isti dan ob 19. povratek s parnikom ali brzovlakom proti Ljubljani.

Vožnja z vlakom, parnikom in avtobusi na Sušak, v Split, Trogir in Solin, celodnevna prehrana in prenočišče, velja skupno za vsakega udeleženca II. razreda 750 Din, III. razreda 550 Din.

Prijave sprejema pripravljali odbor do 12. avgusta 1932, lahko se pa plača v dveh obrokih. Izlet na morje prireja Pripravljali odbor s pomočjo Zveze za tujski promet (Putnik).

5. avgustom oddam v najem dvosobno stanovanje točnemu plačniku. Vojašniška ul. 5. 2389

Priprosto, čedno, ohranjeno seblon išče gospodična, call dan odsotna. Naslov pustiti v upravi »Večernika«. 2377

Predno vam bo kolo ukradeno javite pri »Kolozaščiti«. Kralja Petra trg 6, tel. 2506 2347

Denarnica za kovani denar v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2301

Britje 2. striženje 4. Samo pri »Franku«, Mlinska 8. 2364

Novi šivalni stroj poceni na prodaj. Mlinska ulica 35, desno. 2383

Oddam lepo solnčno sobo gospodični s hrano ali brez s 1. avgustom, Naslov v upravi »Večernika«. 2382

Novo kolo za 980 Din, z muftami, izvanredno močno, z najfinjšimi gumami, original torpedo, se-dež z dvojnimi fedrom, komplet s pripadajočim orodjem, Tattenbachova ul. 11. 2367

Najboljša nalivna peresa

po konkurenčnih cenah do-bite v papirnici knjigarne

Tiskovne zadruga Maribor, Aleksandrova cesta 13

Večja množina makulaturenega papira

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADOVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.

zelo po ceni na prodaj v **Upravi „Jutra“ in „Večernika“**